

V Sadnikarjevem muzeju.
Foto: Zora Slivnik Pavlin, Kamnik, 15. 4. 2011

Kašče iz Tuhinjske doline, del Medobčinskega muzeja Kamnik.
Foto: Zora Slivnik Pavlin, Kamnik, 15. 4. 2011

PRVA RAJŽA SLOVENSKEGA ETNOLOŠKEGA DRUŠTVA V LETU 2011

Letošnjo pomlad je bil za prvo strokovno ekskurzijo Slovenskega etnološkega društva izbran Kamnik. 15. aprila smo se tako v mrzlem spomladanskem jutru zbrali na gradu Zaprice, kjer domuje Medobčinski muzej Kamnik. V muzejski kompleks nas je uvedlo srečanje s tuhinjskimi kaščami, predstavljenimi kot muzej na prostem. Mag. Zora Torkar, direktorica muzeja, je zbrano družbo etnologov in tistih, ki jim je zanimanje za dediščino postalo pomemben del njihovega nepoklicnega obzorja, popeljala v razstavne prostore. Ob razstavi Odsevi kamniških stoletij in spremljajoči razlagi mag. Zore Torkar so si etnologi, ki Kamnika in zbirke kamniškega muzeja še niso poznali, ustvarili predstavo o mestu, v katerega jih je popeljala etnološka rajža. To predstavo jim je ob razgovoru o muzejskem delu in njegovi problematiki dopolnil še vodeni sprehod po podobah Thonetovega pohištva in razstavi Mesto – podeželje.

Drugi del seznanjanja z muzejsko predstavitvijo kamniške kulturne dediščine je bil obisk Sadnikarjeve muzejske zbirke, v javnosti znane z imenom Sadnikarjev muzej. Gre za najstarejšo, najpomembnejšo in najbolj znano zasebno muzejsko zbirko pri nas. Zbirko zadnja desetletja predstavlja obiskovalcem upokojeni zdravnik dr. Niko Sadnikar, sin zbiralca dr. Josipa Nikolaja Sadnikarja. Za goste, vajene muzejskega srečevanja z zgodovino, je bil obisk te zbirke posebno doživetje: v pripovedih gospoda Sadnikarja, sicer tudi častnega člana Slovenskega etnološkega društva, je namreč množica predmetov oživila na poseben način. Izročilo njegovega očeta ni bilo samo izročilo materialne dediščine, ki jo je kot veterinar večinoma z odkupi, včasih kot plačilo za svoje delo, marsikdaj pa kot zameno za novejšimi, ljudem bolj dopadljivimi izdelki dobil za svojo muzejsko zbirko. Vsak predmet napolnjuje prostore stare meščanske hiše tudi s kontekstom, iz katerega je izšel, in z zgodbo o tem, kako je s svojo potjo v muzej izročila postal dediščina. Zgodbe o tem danes ljudem njegov sin pripoveduje kot del svoje družinske zgodovine: člo-

vek, ki je prav v dneh našega obiska dopolnil petindevetdeset let, se namreč teh pripovedi spominja iz svoje mladosti. V te zgodbe vpleta tudi pripovedi o umetnikih, ki jih je njegov oče kot mecen usmerjal in podpiral na poti umetnosti.

Obisk Sadnikarjeve muzejske zbirke zato ni le srečanje z dediščino zbiranja, temveč tudi srečanje s tisto podobo meščanskega sveta, ki je z zbirateljskim delom in mecenstvom tkalo niti slovenske samopodobe. Tiste, ki se ji je včasih treba približati na kateri od malih rajž, da začutimo podobo njene skrite vsakdanjosti.

* Dr. Marija Klobčar, prof. slov. jezika s književnostjo, dr. etnologije, višja znanstvena sodelavka, Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU. 1000 Ljubljana, Novi trg 2, E-naslov: marija.klobcar@zrc-sazu.si